

CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL PĂMÂNTULUI

Traducere de Dan Starcu

Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>O călătorie extraordinară spre viitor</i> (Lucian Pricop)	7
Cap. I – Profesorul și familia lui.....	9
Cap. II – Un mister care trebuie elucidat cu orice preț.....	13
Cap. III – Exercițiile de scriere runică ale profesorului.....	17
Cap. IV – Pericolul morții prin infometare	23
Cap. V – Foametea, victoria și groaza	26
Cap. VI – Discuții intense despre o expediție neobișnuită	31
Cap. VII – Curajul unei femei.....	37
Cap. VIII – Pregătiri serioase pentru coborârea pe vertical....	43
Cap. IX – Islanda! Dar ce urmează?	48
Cap. X – Discuții interesante cu savanții islandezi.....	53
Cap. XI – Intră în scenă Hans	58
Cap. XII – Un ținut sterp.....	63
Cap. XIII – Ospitalitatea la cercul arctic.....	67
Cap. XIV – Și Arctica poate fi inospitalieră	72
Cap. XV – În sfârșit, pe Snaefell	76
Cap. XVI – Coborând curajoși în crater	81
Cap. XVII – Coborârea pe verticală.....	86
Cap. XVIII – Minunile adâncurilor terestre.....	90
Cap. XIX – Studii geologice	94
Cap. XX – Primele semne ale amărciunii	98
Cap. XXI – Compasiunea topește inima profesorului	102
Cap. XXII – Lipsa totală a apei.....	106
Cap. XXIII – Am dat de apă!	108
Cap. XXIV – Pătrunzând prin pământ, ca niște cărtițe	113
Cap. XXV – În adâncuri	116
Cap. XXVI – Cel mai mare pericol.....	120

Cap. XXVII – Pierdut în adâncurile Pământului	122
Cap. XXVIII – Salvarea din galeria șoaptelor	125
Cap. XXIX – Din nou împreună	129
Cap. XXX – Noua „Mare Internum“	132
Cap. XXXI – Pregătiri pentru o călătorie plină de descoperiri.....	139
Cap. XXXII – Minunățiile adâncurilor	142
Cap. XXXIII – Înfruntarea monștrilor	148
Cap. XXXIV – Gheizerul uriaș	153
Cap. XXXV – Furtuna electrică	157
Cap. XXXVI – Discuții științifice liniștite.....	162
Cap. XXXVII – Muzeul de geologie Liedenbrock	167
Cap. XXXVIII – Profesorul triumfă iar	170
Cap. XXXIX – Decor păduros, iluminat electric	175
Cap. XL – Pregătiți să aruncăm în aer trecerea către centrul Pământului	180
Cap. XLI – Marea explozie și prăbușirea în adânc	185
Cap. XLII – Cu toată viteza printre grozăvile întunericului ..	189
Cap. XLIII – Aruncați printr-un vulcan, în cele din urmă! ..	194
Cap. XLIV – Pământuri însorite în Mediterana albastră	199
Cap. XLV – Totul este bine când se termină cu bine!.....	204

Capitolul I

PROFESORUL ȘI FAMILIA LUI

Pe 24 mai 1863, unchiul meu, profesorul Liedenbrock, se îndrepta grăbit către locuința sa din Königstrasse nr. 19, una dintre cele mai vechi străzi din cea mai veche zonă a orașului Hamburg.

Fără îndoială, Martha a tras concluzia că întârziase mult cu pregătirile, căci de-abia pusese mâncarea în cuptor.

„Ei, mi-am zis eu, dacă și celui mai nerăbdător dintre oameni îi este foame, ce zăpăceală va fi!“.

– Domnul Liedenbrock a venit aşa devreme! a strigat biata Martha, foarte alarmată, deschizând pe jumătate uşa sufrageriei.

– Ai dreptate, Martha. Dar nu e de mirare că masa nu este gata, căci încă nu s-a făcut ora două. Orologiul de la Sfântul Mihail abia a bătut de unu și jumătate.

– Atunci de ce a venit stăpânul aşa devreme acasă?

– Poate că ne-o va spune chiar el.

– Uite ce e, domnule Axel. Voi fugi și mă voi ascunde până ce te vei lămuri cu el.

Fusesem lăsat singur. Dar cum era posibil ca un om chibzuit ca mine să-i ceară explicații unei persoane atât de nervoase ca profesorul? Cu acest gând în minte, m-am grăbit să mă retrag în adăpostul meu de la etaj, chiar când uşa de la stradă s-a deschis cu zgromot. Pașii grei ai profesorului au făcut să se cutremure scara. Stăpânul casei, trecând repede prin sufragerie, s-a dus grăbit către camera sa de studiu.

– Axel, vino după mine!

De abia am avut timp să mă mișc, că profesorul a strigat iar la mine:

– Cum? Încă n-ai venit?

M-am repezit în cabinetul temutului meu unchi.

Otto Liedenbrock nu era un om rău, sunt de acord cu asta, dar putea fi numit un „personaj original“.

Era profesor la Johannaem și dezbaterea o serie de probleme de mineralogie în conferințele sale. În finalul fiecărei dezbateri, se lăsa cuprins de pasiunea lui științifică. Nu-l preocupau anumite aspecte, cum ar fi perfecționarea cunoștințelor studenților săi, atenția pe care i-o accordau cei care-l ascultau sau succesul care avea să-i încununeze lucrările. Asemenea amănunte nu-l interesau prea mult. Conferințele lui se bazau pe ceea ce filosofia germană numește „subiectivism“, și anume să câștige în primul rând el de pe urma noilor cunoștințe și mai puțin ceilalți. Era un egoist. Îl puteam considera un izvor de date științifice, din care trebuia să te străduiești mult ca să obții ceva pentru tine.

Germania avea destui profesori ca el.

Din nefericire, unchiul meu nu era dotat cu facultatea de exprimare rapidă și corectă. Când se afla acasă se descurca foarte bine, dar era altceva într-o dezbatere publică. Or, acest lucru i se cere insistent unui bun vorbitor. Astfel că, în timpul conferințelor de la Institutul Johannaem, profesorul avea destule pauze în expuneri, se lupta să pronunțe anumite cuvinte ori își aduna mai greu ideile, se strâmba ca să pronunțe termenii dificili.

În mineralogie sunt destule cuvinte provenite din greacă sau din latină, foarte greu de articulat, și care ar face parte mai curând din vocabularul unui poet. Nu vreau să spun nimic împotriva unei științe aşa de respectabile, ba chiar acest gând e departe de mine. Într-adevăr, în prezența augustă a cristalelor romboedrale, a rășinilor retinasfaltice, a molibdenitelor, tungustatelor de mangan și a altora de același fel, chiar și cele mai vorbărețe persoane își mai împleteșc limba atunci când le pronunță numele.

Acest defect al unchiului meu, cunoscut bine de către studenți, îi aducea multe neajunsuri. Cursanții îl pândeau și, când greșea vreun termen științific sau îl pronunța cu greutate, începeau

să râdă în hohote, ceea ce nu este frumos nici măcar în Germania. Îi respect pentru băiem și căci

și dacă sala era întotdeauna plină la conferințele sale, trebuie să recunosc, cu tristețe, că mulți veneau acolo doar ca să se distreze.

Totuși, unchiul meu era tobă de carte. Acest lucru îl recunosc în fața oricui. E drept că, deseori, spargea câte o moștră de cristal ori alt minereu, încercând să pună prea repede mâna pe acesta. Profesorul era însă un amestec de geolog genial și de mineralog cu ochi de șoim. Înarmat cu un ciocan, piroane, ace magnetice, nelipsita lui pipă și sticluța cu acid nitric, reprezenta omul de știință complet. Oricând era gata să catalogheze orice mineral printre cele șase sute de substanțe elementare cunoscute, bazându-se pe structura lui, pe formă, duritate, fuzibilitate, miros, gust etc.

Numele Liedenbrock era menționat cu onoare în colegii și societăți științifice. Humphry Davy, Humboldt, Sir John Franklin, generalul Sabine îl vizitau de fiecare dată când treceau prin Hamburg. Becquerel, Ebelman, Brewster, Dumas, Milne-Edwards, Saint-Claire-Deville l-au consultat deseori în anumite probleme de chimie, știință care îi datorează, fără îndoială, multe dintre descoperirile sale, mai ales că, în 1853, a apărut la Leipzig o lucrare impunătoare a lui Otto Liedenbrock, intitulată „Tratat asupra chimiei transcendentale“. Totuși, cartea nu a reușit să își acopere cheltuielile de tipărire.

Pe lângă toate aceste titluri de onoare, lăsați-mă să adaug că unchiul meu era custodele muzeului de mineralogie întemeiat de domnul Struve, ambasadorul Rusiei, și care conținea o colecție de mostre de mare valoare, de faimă europeană.

Acesta era omul care mi se adresa pe un ton impetuos. Imaginea-vă un bărbat înalt, sobru, cu o constituție de fier, cu un chip de om cinstit și care părea cu zece ani mai Tânăr decât cei cincizeci pe care îi avea. Ochii nu-i stăteau o clipă, mișcându-se în spatele ochelarilor săi mari. Nasul, lung și subțire, părea o lamă de cuțit. Șmecherii spuneau chiar că acesta ar avea înăuntru un ac magnetic și că ar atrage pilitura de fier. De altfel, profesorului îi plăcea să tragă zilnic destul de mult tutun pe nas, chiar aşa subțire cum era acesta.

Adăugând, ca să-i completez portretul, că unchiul meu se plimba cu pași matematic calculați de un yard și jumătate și că în timpul plimbării își ținea pumnii strânși, semn sigur al unui

temperament coleric, cred că am spus destul ca să aduc la realitate pe oricine ar fi făcut greșeala să râvnească a-i ține tovărășie.

Profesorul locuia în casa din Königstrasse, o construcție făcută pe jumătate din cărămidă și pe jumătate din lemn, cu un acoperiș triunghiular, tăiat în scară. De la fereastră se putea vedea unul dintre acele canale care se intersectează în mijlocul vechiului cartier al Hamburgului și pe care, din fericire, marele foc din 1842 îl crucește.

E drept că locuința cea veche nu era chiar perpendiculară pe sol și era îndreptată puțin înspre stradă. Acoperișul i se apleca vag într-o parte, ca șapca peste urechea stângă a unui student din Tugendebund. Dar, cu toate acestea, se dovedea a fi solid construită, poate și datorită unui bâtrân ulm care venea în contact cu locuința în partea din față și care deseori, primăvara, își trimitea crengutele printre panourile ferestrelor.

Unchiul meu era destul de înstărit pentru un profesor german. Clădirea îi aparținea, ca și tot ce se găsea în ea. În casă locuiam eu, Gräuben, fina lui, de șaptesprezece ani, și Martha. Deoarece eram orfan și îi eram nepot, devenisem asistentul lui în laborator.

Vă mărturisesc faptul că mă îndrăgostisem de geologie și de alte științe înrudite. Sângele mineralogului îmi curgea prin vene, iar în jurul mostrelor de minereuri mă simțeam întotdeauna fericit.

Într-un cuvânt, un om putea trăi destul de bine în vechea casă din Königstrasse, în ciuda neliniștii și agitației stăpânului ei, care, de altminteri, se aprindea cam repede, dar ținea la mine. Din păcate însă, nu știa ce înseamnă să aștepți. Totul se petrecea prea încet pentru el. În luna aprilie, după ce a plantat în vasele din afara ferestrei câteva flori, se ducea în fiecare seară și le trăgea puțin de frunze, ca să crească mai repede. Când ai de-a face cu un asemenea individ, nu ai altceva de făcut decât să îl asculti neabătut. De aceea m-am grăbit să îl urmez.